

Starši, odločite se v prid svojemu otroku. Prijavite ga za dvojezični pouk!

nt

naš tednik

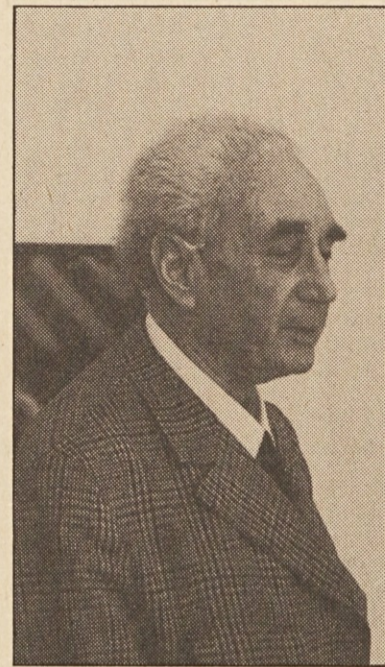
LETO XXXIII. — Številka 37 10. septembra 1981 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

DANES v TEDNIKU

1. slikarski teden
v Svečah
stran 4

Pliberški jormak
stran 5

SAK pred 2. zmago
sezone?
stran 8

†
**Nepričakovano
umrl prof. dr.
Werner Berg**

Na Rutarjevi domačiji pri Šentvidu v Podjuni je minuli ponedeljek nepričakovano umrl znani umetnik prof. dr. Werner Berg. V svojih slikah je upodabljal ljudi in kraje svoje neposredne okolice. Letos maja so mu podelili častni znak za znanost in umetnost. Werner Berg je bil odkrit prijatelj koroških Slovencev in se je zavzemal za njihove pravice. (Obširno poročamo na 3. strani.)

Zbornični svetnik Ignac Domej:

»Kmetijska zbornica mora biti v službi kmetov!«

V ponedeljek je bila zadnja seja Kmetijske zbornice v sedanji periodi. To pa je bil obenem tudi začetek volilnega boja za kmetijskozborske volitve, ki bodo 15. novembra t. l. Ponovno bo treba izvoliti 36 kmečkih zastopnikov. Ena frakcija, namreč Allgemeiner Bauernverband ne bo več kandidirala in kot kaže, hoče skoraj vsaka preostala frakcija imeti čim večji delež od tega. Zastopniki ABV-a so za slovo povedali, da po njihovem Kmetijska zbornica ni tisti kraj, kjer bi kmet našel pomoč in zastopstvo in zato se oni poslavljajo od Kmetijske zbornice.

Predsednik zbornice Deutschmann je v svojem maratonskem govoru nanizal vrsto problemov, ki danes tarejo kmeta. Iz njegovega govora pa je bilo tudi razvidno, da on še vedno žaluje za tistimi časi, ko je bila vodilna stranka v deželi njegova stranka.

Očitek, da zastopniki strankarskih kmetijskih organizacij skušajo

v kmečkem parlamentu zastopati na vsak način interese svoje stranke, ni samo iz trte izviti.

Govorniki socialističnih kmetov, bauernbunda in svobodnjaških kmetov so hvalili svojo strankarsko robo in pri tem poslu pozabili na vse lepe besede o skupnosti kmečkih zastopnikov.

Zastopnik Skupnosti južnokoroških kmetov, zbornični svetnik Ignac Domej, je nanizal nekaj problemov in apeliral na zbrane kmečke zastopnike, da iščejo dobrobit kmeta preko strank.

Zbornični svetnik Ignac Domej je dejal: »Kmetijska zbornica ni sama sebi namenjena, ampak mora biti v službi kmetov, njenih članov. Naj omenim samo en primer, da zbornica ni v službi kmeta: to je Dobrova. Tukaj je zbornica odpovedala, čeprav je ravno na tem mestu danes bilo dovolj govora o ekologiji, varstvu in zaščiti narave.

Kmetijska zbornica je za prenamembo dela Dobrove v lahkoindustrijsko področje (tam podjetje Kostmann hoče napraviti drobilnico kamena; NT je o tem poročal), čeprav vsi vemo, kako važen dejavnik za zaščito zdravega okolja je Dobrova in čeprav so se okoliške vasi in kmetje postavili proti postavitvi industrijskega obrata v Dobrovi. Nadalje naj omenim, da so bile izdane velike vsote denarja za ohranitev Dobrove.« Povedal je, da naj zbornica zastavi vse svoje moči za izboljšanje položaja gorskih kmetov.

V zvezi s podporo obmejnemu področju je zahteval, da ti kraji ter

gorski predeli ne smejo trpeti pod kontingencijo mleka. Koroška producira samo 7% vsega avstrijskega mleka in kljub temu kmetje, ki se ubadajo z mlečnim gospodarstvom, hudo nastradajo. Zbornični predsednik je skušal ovreči Domejeve trditve, kar pa mu ni uspelo.

Vsi govorniki so na tej seji omenili pripravljenost posameznih za-

Zbornični svetnik Ignac Domej.

stopnikov za reševanje kmečkih problemov, eden od njih pa je humoristično omenil, da enotnost pokaže že sam zunanji vtis: skoraj vsi, razen Domeja, so prišli na sejo ali v kmetu ali v drugi noši...

Po dolgih letih je to najstarejšo ljudsko veselico južne Koroške, pliberški sejem, obsevalo sonce in obiskovalcem ni bilo treba hoditi s škornji po sejmišču. Sejem se je pričel s tradicionalno povorko. Številna podjetja in društva so se predstavila na okrašenih vozovih in pozdravljala številne radovedne gledalce.

Pri otvoritvi sta spregovorila deželni glavar Leopold Wagner

in mestni svetnik Valentin Vauti, ki je pozdravil navzoče v obeh deželnih jezikih. Ko je deželni glavar nabil prvi sod piva, se je pričel živžav na pliberškem jormaku. Medtem ko so si kmetje ogledali številne razstavljene stroje, mamce nakupovale za otroke sladkarije, mladina se »potepala« po zabavišču, so drugi raje obsedeli v šotorih in si privoščili zlato kapljico. Ponoči so sicer podjet-

niki nehali prodajati svoje proizvode, veselo vzdušje v šotorih pa še vedno ni bilo pri kraju. Pozno v noč so igrali številni ansambli, ko so pa prenehali, so pa zapeli nekoliko »bolj veseli« obiskovalci pliberškega jormaka. A senca je vendarle padla na veselo vzdušje — smrt domačega slikarja Wernerja Berga, ki je vsako leto iskal na »jormaku« po motivih za svoje slike.

Novo šolsko leto

Prihodnji teden se začne novo šolsko leto. Prvih deset šolskih dni je možno svoje otroke prijaviti k dvojezičnemu pouku. Dobro poznamo gotove kroge in osebe, ki bodo skušali odvrčati starše od tega, da bi omogočili svojim otrokom naučiti se še enega jezika. »Saj bo v šoli imel težave, jim hočete življenje napraviti še težje? ...«, bo pelo iz njih rogov. — Žalostno, toda resnično. Zavist se poraja povsod tam, kjer zavistnežu nekaj primanjkuje!

Na Koroškem zelo razširjeni argument, da pač s slovenščino prideš kvečjemu do Ljubljane, nikakor ne drži: vsak, ki zna slovensko, bo tudi lažje segel po drugih slovanskih jezikih. Prosta je dežela in prosti so ljudje le tedaj, če sami sebe spoznavajo kot to, kar so in ne iščejo drugega imena in drugega porekla zase.

Starši, omogočite vašim otrokom čim boljše izobrazbo, h kateri spada tudi znanje jezikov, predvsem materinega jezika. To ugotavljajo in spoznavajo vsi strokovnjaki, ne glede na jezikovno pripadnost. Ne pustite se zavajati od argumentov »učenjakov«, ki trdijo, da je učenje slovenščine nepotrebno ter, da obremenjuje otroka. Ob prijavi k dvojezičnemu pouku pa se nikakor ne dajte ustrahovati! Če pa bi kdo poskušal odsvetovati od prijave k dvojezičnemu pouku oz. delal težave, potem se obrnite na uredništvo »Našega tednika«. Zagotavljamo vam, da vam bomo pomagali po vseh močeh.

Ljudska modrost pravi: »Kolikor jezikov znaš, toliko tudi veljaš.«

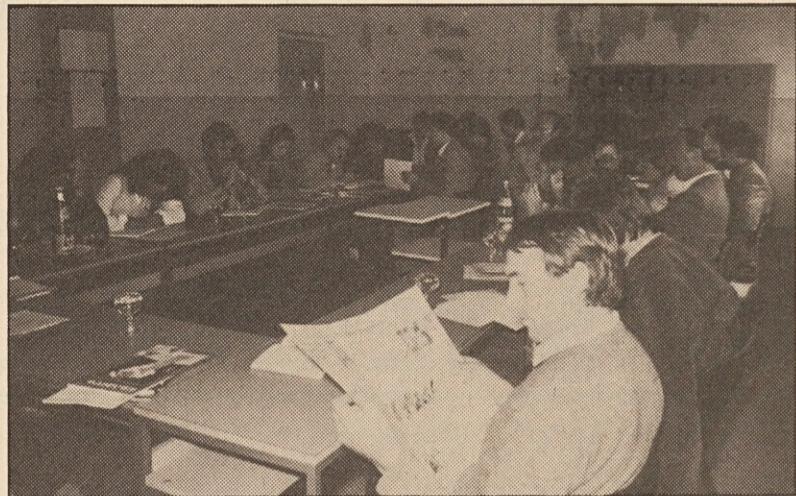
Slovenski študenti na seminarju v Podravljah

»Kjer je več kulture, tam je manj asimilacije«, je menila ob začetku tridnevnega seminarja predsednica dunajskega kluba Olga Vouk. V bivši kmetijski šoli v Podravljah so trije študentski klubi (dunajski, celovški in graški) razpravljali o kulturnoprosvetnem delu med manjšino. Seminar so zaključili s pogovorom o trenutnih narodnopolitičnih vprašanjih, pri katerem sta sodelovala predsednika osrednjih organizacij dr. Matevž Grilc in dr. Franci Zwitter.

Seminar so v Podravljah začeli s tremi referati. Maja Haderlap je spregovorila o zgodovini kulturnih društev, Olga Vouk naj bi govorila o »Dveh kulturah«. Vouk je predlagala, da bi se kulturne organizacije la, da bi se kulturne organizacije poenotile. Časopisi naj bi objavljali iz mladja. Očitala je Našemu tedniku nekulturnost in politično nezrelost, ker je »Naš tednik odkril Lipuša šele takrat, ko je Handke prevedel njegovega Tjaža v nemščino«. Zanimiv referat je napisal za seminar Franci Serajnik. Lotil se je navideznega protislovja med »tradicionalnimi« oblikami kulturnega dela in »alternativnim« ustvarjanjem. Serajnik je zavrnil to protislovje in zapisal, da mora biti med manjšino prostora za eno in drugo

smer kulturnega dela. Vsi trije referenti so poudarili pomembno vlogo tistih, ki so idealistično ustvarjali in še ustvarjajo na kulturnem področju.

Tematiko o različnih panogah so obravnavali v posebnih delovnih krožkih, razpravljali so o odrskem

delu, o javnih občilih, zborih in ansamblih ter o literaturi med manjšino. Kljub tehtnosti diskusijskih prispevkov je bilo zapaziti, da mnogim študentom manjka neposredno informacija o dejanskem stanju, mučno pa je, če nekateri diskutirajo o vsebini iger — veliko je bilo očitkov na račun zastarelih

igrskih komadov — niso pa si ogledali nastopov.

Debato o kulturi naj bi zaključila forumska debata, na katero so vabili prireditelji razne zastopnike kulturnih društev ter predstavnike KKZ in SPZ. Na žalost pa je diskusija splavala v smer osebnega obračunavanja, delno je bilo slišati nizkotne očitke, in se je razpravljalo o vsem drugem kot o kulturnem delu. Pri forumski diskusiji so bili navzoči predsednik KKZ Lovro Kasselj, podpredsednik SPZ Tomaž Ogris in zastopniki nekaterih kulturnih društev.

Seminar so zaključili v soboto s programom o trenutnih političnih problemih. Oba predsednika, dr. Grilc in dr. Zwitter sta pozvala študente, da se vključijo čim bolj v delo narodnih organizacij. Posebej so razpravljali o šolskem vprašanju, o operativnem koledarju in o sosvetih.

Koroški deželni glavar Leopold Wagner je minuli ponedeljek sprejel nad tisoč maturantov, ki so letos zaključili srednjo šolo. Na sprejemu je deželni glavar maturantom čestital ter jim voščil vse najboljše. Na sliki so maturanti Zvezne gimnazije za Slovence v pogovoru z Wagnerjem.

MIHA ZABLATNIK, MAKS ZDOVC:

20. del

Kmet v stiski

Na splošno pomeni nabava hladilnih strojev veliko finančno obremenitev. Če si bi nabavil vsak kmet najcenejši stroj, bi to skupno stalo 2 milijardi šilingov, kar je ¼ celotne vrednosti mleka na leto.

Industrija za predelavo mleka kaže velik interes za nabavo hladilnih strojev s strani kmetov. To ne brez razloga. Pričakujejo si s tem zbiranje mleka vsak drugi dan (do sedaj vsak dan). Tako bi natrpali kmetom še dodatne stroške. Nadaljnji razlog je, da je potrebno za različne predelave (npr. predelava mleka za sir) po kvaliteti posebej dobro mleko: stroške za te namene naj bi nosil kmet.

Dvomljni ukrepi in posledice

Ob dvomljivi uredbi za določanje kvalitete mleka se pogoji za kmeta slabšajo:

- Najprej so centralizirali predelavo mleka (mlekarne) ne da bi upoštevali dolge razdalje, ki so s tem povezane in, ki niso v prid mleku. Pri kovanju teh načrtov ni bilo merodajno rapidno poslabšanje mleka, temveč so upoštevali samo eficientno delovanje strojnega parka.

- S tem so ustvarili v zgoščeni centralah nekaj delovnih

mest, ki pa kmetom ne pomagajo.

- Dolge transportne poti postajajo zaradi pomanjkanja (podražitev) energije vedno neznosnejše.

- Mleko je zaradi velikih razdalj (časovnih in krajevnih) izpostavljeno veliki obremenitvi kvalitete (težja predelava zaradi emulzije maščobnih delcev). Švicarski znanstvenik, ki se je dolga leta bavil s tem problemom, je dejal takole:

»Kar se dogaja z maščobo v mleku pri teh transportih, že vemo, kar se pa godi z beljakovino, tega še ne vemo!«

- Zaradi velike časovne razlike med vožnjo in predelavo, moramo na vse načine skušati ohraniti mleko v najboljšem mogočem stanju. Eden od ukrepov je — hlajenje mleka.

- Ker je hlajenje za »manjše kmete« (manjše producente), zaradi velikih stroškov manj pomembno, postaja produkcija zanje vse bolj problematična.

- Vodilni politiki mlekarn se izrekajo za nižje število producentov. Stavlja se vprašanje, v kakšni meri so vodilni agrarni politiki že odpisali manjše liferante iz mlečne produkcije.

Kako bo šlo s Poljsko naprej?

Te dni je v Gdanskju prvi kongres neodvisnega poljskega sindikata Solidarność. Nad 900 delegatov iz celotne Poljske skuša najti najboljšo pot za nadaljnji razvoj na Poljskem in tudi sindikata. Solidarność je prvi neodvisni sindikat v državah realnega socializma, ki je mimo uradnih sindikatov zajel ogromne množice in ki skuša izboljšati položaj delojemalcev v teh državah.

Poljska je zašla v hudo gospodarsko in notranjepolitično krizo, ker vladajoči krogi niso več bili zmožni najti za vse probleme rešitev. Lani so delavci v gdanski ladjedelnici vzeli vajeti v svoje roke. Neodvisen sindikat Solidarność je v teku enega leta združil v svojih vrstah okoli 10 milijonov deloje-

malcev in je danes v poljski družbi dejavnik, mimo katerega ne moreta ne vlada ne vladajoča stranka.

Karakteristično za kongres je, da delegati niso vezani na nobeno frakcijsko oz. partijsko disciplino in je zato izmenjava mnenj zelo živahna.

Kot protest proti načinu obveščanja v radiu in televiziji pa je treba razumeti dejstvo, da uradni žurnalisti nimajo dostopa.

Posebno sovjetskim, vzhodnonemškimi in češkimi časopisom in vladaločim krogom je Solidarność trn v peti. Že vseskozi podtikavajo Solidarnośći, da hoče razbiti obstoječi družbeni red, da je nevaren faktor za nadaljnji družbeni razvoj in drugo. Očrniti Solidarność in

njeno vodstvo kjer je mogoče, to je očitno deviza.

Povedati pa je treba, da se za to kampanjo skriva dejanski strah pred Solidarnoščjo in njenim vplivom ter posledicami za druge države realnega socializma. Dolgo že govorijo o tako imenovanem »poljskem bacilu«, ki ga je treba izkoreniniti in pred njim obvarovati delavce.

Posebno zahodnonemški časopisi prav radi strašijo s srhljivimi novicami. Tako piše uradni organ »Neues Deutschland«, da hoče Solidarność skočiti socializmu na Poljskem za vrat, sovjetska »Izvestija« pa očita vodstvu, da hoče prevzeti oblast v državi.

Namesto stvarnega poročanja in obveščanja samo klevete. Ali narod o Solidarnoščji res ne sme zvedeti resnice? Kajti, kako bi sicer mogli opravičiti pošiljanje lastnih državljanov, ki se zavzemajo za neodvisne sindikate, v psihiatrične klinike in še kam drugam.

Zaradi klevetanja je Solidarność pozvala vse sindikate v ostalih bratskih in socialističnih državah, naj se podajo na njeno pot. »Mi smo avtentično zastopstvo 10 milijonov delavcev«, je rečeno v tem pozivu.

Delegati so na kongresu podkrepili zahtevo po svobodi mnenja in s tem po svobodni uporabi občiljavnega mnenja, kot radia in televizije. Zahtevajo obširno samoupravljanje podjetij. Posebej zahtevajo v tej zvezi, da morajo delojemalci sodelovati pri določanju direktorjev podjetij.

Na vzhodnih mejah Poljske so istočasno veliki manevri državljani varšavskega pakta. Nad 100.000 mož, z najmodernejšim in strahovitim orožjem, tam vadi vojskovanje.

Voditelj svobodnega sindikata Solidarność, Lech Walesa, je ponovno potrdil pripravljenost Solidarnoščji pri skupnem reševanju poljske situacije in izrazil upanje, da bo dialog med vlado in sindikatom šel naprej.

Kajti pripravljenost za dialog sta izpričali obe strani, tako vlada kot Solidarność.

TEDNIKOV KOMENTAR

Kulturni boj — med seboj?

BORUT SOMMEREGGER

TEDNIKOV KOMENTAR

Trije študentski klubi — dunajski, graški in celovški — so pretekli teden razpravljali v Podravljah pod provokantnim naslovom »Kulturni boj — med seboj« o kulturnem delu med koroškimi Slovenci. Kot je bil že naslov razprav provokanten, je padla med pogovori tudi marsikatera provokantna misel, delno porojena tudi iz nevednosti ter razumljive odmaknenosti od dogajanja. Kljub vsem hibam pa je treba reči, da so študentje razpravljali z vnetostjo, ki

noče samo rušiti, ampak tudi graditi, zato ni nič hudega, če nekateri diskutanti niso bili izbirčni pri izrazih, ko so nakazali razne pomanjkljivosti.

Škoda je le, da je padla prava o kulturi na zaključni forumski debati na nizko raven osebnega obračunavanja.

Tako je potem forumska diskusija zašla v klepet o osebnih težavah nekega koroškega pisatelja, ki se rad vidi v vlogi večno zasledovanega. Vroči razpravi o

kulturi je manjkalo v dolgih fazah precejšnje mere kulturnosti. Motil se je tudi tisti, ki je menil, da je čas hladne vojne med obema kulturnima organizacijama mimo. Upravičeno so diskutanti iz vrst študentov zavrnil očitke zastopnika SPZ, češ da je emigracija botrovala ustanovitvi KKZ. V takih polemičnih motnih vodah je potem seveda zmanjkalo časa za nadaljevanje diskusije, ki se je dopoldan začela precej obetavno. Bivši predsednik dunajskega kluba Franci Serajnik — škoda le, da sam ni bil navzoč — je formuliral zanimive teze o kulturi. Čeprav je Serajnik z vehemenco zagovarjal nove poti za kulturo, ni zapadel v ekstrem in ni zanikal potrebe po obstoječem, temveč je predlagal dvojno pot. K »tradicionalni kulturi« je treba dodati še nove, alternativne oblike kulturnega dela. Tudi s stavkom, da tisti, ki bo vozil le po izvoženi poti, ne bo dosti prispeval k na-

predku kulture, bo Serajnik našel ugoden odmev pri društvih. Kdor načrtno spremlja delo kulturnikov, bo res lahko zabeležil, s skako vneto in resnobo iščejo društva nove prijeme in nove poti kulturnega dela.

Zapaziti je tudi bilo, da študentje predvsem želijo enotnost kulturnih društev. Za čim boljšo in učinkovito enotnost se je dosedaj še najbolje obneslo dvojno članstvo. Tako so se društva še najbolje izognila kategorizaciji v to ali ono smer in dosegla konec koncev tudi največ društvenikov.

Žal pa na zaključni debati za Serajnikove predloge in ostale želje, ki so jih študentje formulirali, ni bilo časa. Spet so predinci speljali debato v kalne vode. Nekdo je menil, da po tej razpravi želja po enotnosti društev sega daleč v utopijo. Očitno res. Škoda.

Umetnik prof. dr. Werner Berg umrl

V nedeljo, 6. septembra 1981, je nepričakovano umrl umetnik prof. dr. Werner Berg. Rodil se je 11. aprila 1904 v Elberfeldu v Nemčiji. Po maturi se je preselil na Dunaj, kjer je zaključil svoj študij prava. Leta 1930 si je izbral novo domovino — Koroško. Kmečko življenje na Rutarjevini je postalo Bergova življenjska resničnost. Vzdržal je napore dvojne totalne angažiranosti: kmeta do zemlje in umetnika do umetnosti. Izboril si je svoj kos zemlje in svoje obzorje — oboje čudovito lepo, odprto, mogočno in osamljeno — za ceno tisočletnega poklica, ki ga danes mnogi zapuščajo, ker je pretežak. V veliki mednarodni konkurenci je osvojil pomembna priznanja za izrazno moč in originalnost svoje umetnosti. Posebno blizu je Werner Berg bil nam, koroškim Slovencem. Sam je dejal: »Neredkokrat razprem oči ob strmljenju, da je ta arhaično velika oblika in mistična zatopljenost resnična v naših dneh... In moral bi biti slep, če bi ne spoznal, da se umetnik identificira s temi »zadržanimi ljudmi«, s koroškimi Slovenci, ki vsled svoje brezmočnosti srečujejo okolico z nezaupanjem.«

Dve oblikovni sestavini vodita umetniško delo slikarja in grafika Berga: osamitev in kontrast. Osamitev in kontrast sta tudi oblikovni sestavini njegovega značaja, njegovega svetovnega nazora in njegovega življenja. Sta tudi skrivnost njegovega čara.

Z osamitvijo se je začelo, bila je odločilna za izbiro njegovega življenjskega prostora. Leta 1931 se je priselil Porenjec na Rutarjevo posestvo pri Šentvidu v Podjuni. Bil je to čas svetovne gospodarske krize, čas socialnih in političnih nemirov. Kaj počne mlad človek, ki je zaključil svoj pravni študij z doktoratom in zaključil akademijo umetnosti? Svet mu je odprt. Ali išče stike in se pomeša med sovrstnike? Postavi svoje talen-

naokoli zaključuje malo kraljestvo, zares kraljestvo zase...« Tako označuje umetnik sam v svojem življenjskem poročilu »Wahlheimat Unterkärnten« situacijo.

Werner Berg velja za slikarja spodnje Koroške. Kar je prav. Njegovi motivi s področja

kmečkega prebivalstva, njegovi človeški liki in njegove živali predstavljajo portret njegove najožje okolice, Podjune in njenega slovenskega dela prebivalstva. Spet in spet najdemo v njegovih slikah in lesorezih ravnine z značilnimi ajdovimi njivami in z motivom Obirja ali njegovega predgorovja v ozadju, odročne enonadstropne kmetije, posamič ali v skupinah. Tudi s svojimi barvami pride ta pokrajina paleti umetnika naproti; so to svetlikaste barve sončnega dneva, odjužnega vremena z njegovimi močnimi kontrasti in ostrimi obrisi, jabolčno zeleno ali rumeno jutranje ali večerno nebo, ledeno nočno nebo z majhno rumeno luno, rožnata, zelena in lilasta barva hišnih sten, modre in vijoličaste sence v snegu. Spet in spet stoji tudi

vsakdanji poti v hlev, k studentu, v trgovino, ženske pri molitvi, s preprostimi rutami, moški z melanholičnimi bradami koroških Slovencev — v gostilni, na kegljišču ali na ledu. Človek v naravi teh slik — navdihne jih šele in jih obrazloži: v mitičnost tu in v idiličnost tam, v anekdotičnost in v humorističnost, v ljubeznivo-lokalno in brezčasno-veliko. Posamič moli civilizacija v ta avtonomni svet pojavov, ki se stalno spreminjajo: šele surovo izdelane hiše novega naselja, žetveni in kosilni stroji, potniki v železnici in omnibusu zaznamujejo odnos do mesta in do sveta tehniko.

Poštna urada Galicije in Šentvida v Podjuni moreš doseči peš le v pol-do celournem pohodu. V času, v katerem išče vsak najmanjši trgovec bližino mesta, je svetovnoznani umetnik še vedno brez telefona; v času, v katerem je postal avto simbol premožnosti in osebnega prestiža, se vozi Berg še vedno s kolesom po opravkih v Velikovec in Celovec; in v času končno, v katerem so udobnosti tehnike slehernemu na voljo, izhaja umetnik s petrolejko.

Seveda vemo že dolgo, da se nagiba kmečko življenje, kmečka kultura h koncu. Če nič ne vidim, nič ni tukaj! — Toda Berg vidi — dnevno vidi v svoji najožji okolici, kar ostali nočejo več videti.

»Vstopi v eno nedotaknjenih cerkvic, pojdi ob Vseh svetih na pokopališče v Dobri vasi ali ob kakem drugem prazniku k Sveti Hemi ali na Uršljo goro, kjer se shaja ljudstvo in nudi vrsto slik, v katerih najdeš v ozadju anekdote in folklore brez težav veliko obliko, brezčasni dogodek in skrivnostni pogled. Spet in spet me prevzame prisposoda človeškega prastra, slika kmetice, zatopljene v molitev: strma, resna in polna vdanosti. Pogosto se zazrem poln začudenja, da sta ta arhaično velika oblika in bajeslovna zatopljenost resnični: resničnost naših dni in ne nekaj daleč zaklinjenega ali muzealno konzerviranega.«

V svojem zahvalnem govoru ob podelitvi koroške kulturne nagrade je Berg obrazložil vlogo, ki mu jo dodelujeta življenje in umetnost: »Vedno so me povezovala te maloštevilne niti z duhovnim življenjem sveta, tako me je, hribovca, držalo tudi v svetu. Živeti pa sem moral z ljudstvom, s preprostim ljudstvom, dan za dnem, brez fraz, pri težkem delu.« In to ljudstvo definira kot »nekaj drugega kot to, s čim priložnostno bolj ali manj prijazno občuješ... nekaj drugega kot objekt znanosti ali številko, ki jo moreš manipulirati. Potem se zna zgoditi« — nadaljuje — »in se je zgodilo, da pride navdih vsega tega v delo, nerazložljivo meni samemu, pogosto polno ugank, kot po osmozi. Tako sem sam bil vedno tisti, ki je prejemal.«

Bergove slike presegajo brez dvoma gol »popis« in »dokumentacijo« te odročne pokrajine in njenega prebivalstva. Morda smo doslej prezrli ali vsaj premalo upoštevali dejstvo, da biva v njegovih slikah še druga resničnost, ki ni regionalno in časovno vezana: prisotnost in

umetniško zastopstvo brezimne družbene plasti. Živo kot le redkokdaj se odkriva za umetnost življenje in usoda majhnih bitij, njih tragika, njih komika in njih poezija. Človek, kot ga vidi Werner Berg, je človek dela in truda, utelešenost kreaturene onemoglosti, skrite lepote in skrivnega dostojanstva. Je to pohabljenec in bolnik, berač in pijanec, slepi organist in vdovec, gluho in nori. Je to pa tudi človek, katerega srečamo v prodirljivem pogledu Christine Lavant, človek izrazne skale, ki sega od bojazljivosti do demonske obsedenosti, od bridkega trpljenja do preroške odmaknjenosti. Globoko krščanski pogled na svet in človeka je, kar govori iz Bergovih slik: vera v vrednost in nedotakljivost življenja v kakršnikoli obliki. Te slike spreminjajo figure in prizorišča nazaj v legendarnost: Tu je vsaka kmetica spet sveta Marija, tu se vsaka »paštba« spremeni v betlehemski hlev. Tukaj smemo citirati spet umetnika, ki pravi: »V vedno novih slikah poskušam rešiti prisposodo, spet in spet se prizadevam za sliko, ki bi ostala nedotakljiva...«

Duhovni razpon Wernerja Berga, znak ekspresionistične šole, katere otrok je v gotovem pomenu, zajame vse, kar je človeško: priljudnost kot tudi pogum k nepriljudni zavzetosti, sposobnosti k velikodušnemu prijateljstvu in stalno pripravljenost za pogovor. Deležan je svojega časa, ne čuti se onstran vsega, kar pač — po besedah Thomasa Manna — spada k celovitosti življenja: »... političnega na primer, pred katerim se ne delam zabito slepega...« kot je nekoč rekel.

»Nenavadni in z nobeno šablono zajemljivi« so se mu od vsega začetka zdeli koroški Slovenci, v katerih sredini živi in katerih bistvo »še ni videl nikjer upodobljeno...« — »Bilo bi nes pametno kot tudi napačno, jih ponižati kot tudi poceni idealizirati,« je zapisal z nepodkupljivostjo distanciranega poznavalca. »Katoliška religioznost, po-

vezana z iz naročja praveka podvedovanim, neumorna pridnost in nezaupanje napram velikim besedam pa tudi napram vsaki preveliki jasnosti označuje ta narod.« Temu narodu je bila namenjena marsikatera pogumna beseda, s katero se mu je postavil javno ob stran v prekanjih preteklih let, čeprav deli glede polemik bolj mnenje Ernsta Jüngersa, ki pravi: »Z vsako polemično pripombo, katere se odpoveš, se večja moč v isti meri, v kateri bi vsebovala polemika duhovitost.«

Pri vsem tem pa si vzame čas in ima razumevanje za vse družinsko, za družabnost, praznovanje in običaje, za prosto uro pod lipo, za delopust in za dobro glasbo.

O njegovih močni povezanosti z leta 1970 umrlo ženo, dr. Amalijo Berg — bila mu je študijska kolegica na Dunaju —, priča pismo iz leta 1964, pismo, ki prvič poroča o njeni bolezni: »Resničnost teh čudovito lepih poznojesenskih dni se mi hoče prikazati kot onstranstvo. Ne morem povedati, kako je bila žena tukaj duša vsega družinskega in umetniškega bitja.«

Toda tudi to osamitev je moral premagati. »Silno življenje je vedno težko življenje, in iz neizprosnega vzcveti lepota, je mogoče napisati dve leti pozneje. Gladko ne bo nikoli šlo, gladka je samo fraza.«

(Iz eseja Helmuta Scharfa v knjigi »Avstrija v ogledalu eseja«, prevedel F. K.)

te v luč javnosti? Podvzame izobrazovalna in poslovna potovanja? Tudi to? Berg je potoval celo po Aziji in Norveškem. Potem pa se je umaknil in postal kmet. »Na treh poljeh ležijo polja, nekoč oglašena po ledeniku, ledeniške groblje s skopo rušo vmes, katere obdelovanje zahteva veliko težav. In gozd

človek v tej naravi, ne samo kot kompozitoren del, kot temen kontrast k svetli ploskvi, kot gibanje v statičnem ali kot statično v gibanju, temveč tudi kot nosilec episodnega, kot slika in dopolnitev sveta, ki ga obdaja: obiskovalci cerkve in obiskovalci pokopališča, »furmani« z vpregami, sejmarji, kmetice na

PRIREDITVE

ROMARSKO POTOVANJE V LURD
od 24. septembra do 2. oktobra 1981

Prijavit se je treba najzadnje do 1. 9. na naslov:

P. Jakob, župnišče Lipa, 9220 Vrba, ali osebno pri vratarju kapucinskega samostana v Celovcu, Waaggasse 15, ali na Dušnopastirskem uradu, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Cena: vožnja, vsa prenočišča in hrana skupno okrog 4700.— šillingov.

Nameravamo obiskati tudi znameniti samostan Montserrat v Španiji.

KULTURNO-ZGODOVINSKI OGLED IN OBISK GREBINJSKEGA KLOŠTRA TER KRČANJ

v nedeljo, 20. septembra 1981

Zbirališče: ob 14. uri v Grebinskem kloštru

Vodi: dr. Marljani Zadnikar, umetnostni zgodovinar

Prireditelja: Prosvetno društvo v Velikovcu in Katoliška prosveta

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE PETRU KRAJNERJU NA ZELENICI

Prireditelja: SPD Borovlje in Slovensko planinsko društvo Celovec

Zbirališče: ob 10. uri na južni (jugoslovanski) strani ljubeljskega predora v gostišču »Kompas«

Ob 10.30 uri odkritje spominske plošče s kratkim kulturnim sporedom.

Za to priložnost bo vozila sedežnica.

OKTOBER-ARENA OKTOBRSKI TABOR

na Radišah pred kulturnim domom

V soboto, 10. oktobra 1981, ob 14.30 uri

ČESTITAMO

Preteklo nedeljo sta se v Bilčovsu poročila Geli Ogris-Martič in Gerhard Schellander. NSKS in uredništvo NT mladem paru iskreno čestitata!

Večno zvestobo sta si minulo soboto v Šentvidu v Podjuni obljubila Pepca Raschun in Albin Waldhauser. Zakonskemu paru iskreno čestitamo!

DOM v TINJAH

● V petek, 11. septembra 1981, ob 19.30

Forum za življenjska vprašanja »ŽIVETI IZ POLNOSTI DUHA«

Predavateljica: prof. dr. Monika Nemetschek, Linz

● V petek, 18. septembra 1981, in v soboto, 19. septembra 1981

IZLET SADJARJEV PO NASADIH V VELENJAH, SAVINJSKI DOLINI, PLETERJAH

(ogled samostana kartuzijancev) in Radovljice

Vodja: dipl. inž. L o m b e r g a r Franz in Martin Pandel

● V soboto, 19. septembra 1981

Romarsko potovanje v **MARIJINO CELJE IN NEUBERG**
Duhovni vodja: žpk. Lovro Kaselj iz Hodiš

za: Hodiše, Škofiče in Logo vas

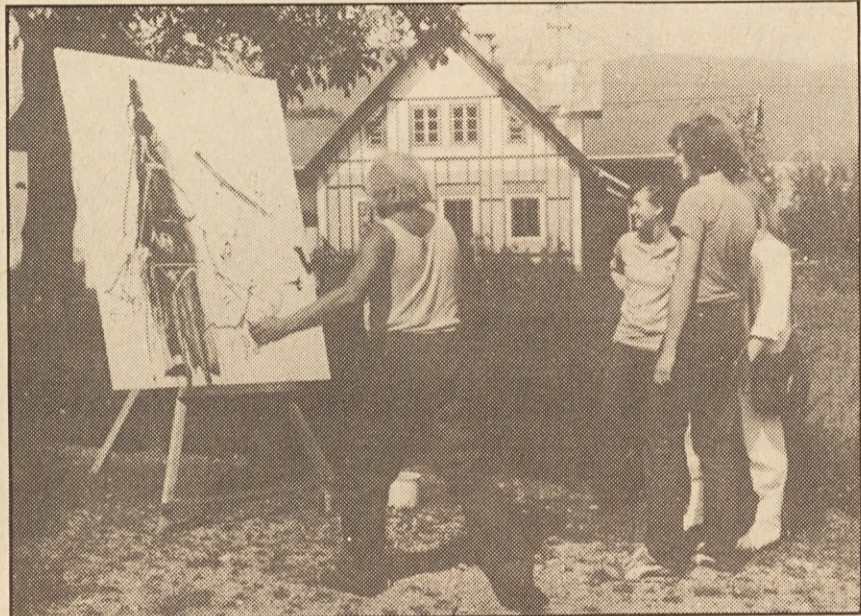
1. slikarski teden v Svečah:

Srečanje umetnikov iz treh obmejnih dežel

Slovensko prosvetno društvo »Kočna« v Svečah prireja te dni 1. slikarski teden. Sodelujejo slikarji iz Slovenije, Furlanije in Koroške.

Prosvetno društvo Kočna je svojo kulturno dejavnost osredotočila v preteklosti predvsem na pevsko, glasbeno in odrsko področje. Kulturno območje Svečanov pa je širše: tako obsega tudi upodabljalno umetnost. Globlje so se začeli baviti s to vrsto umetnosti, ko se

Svečani se hočejo v to vrsto umetniške dejavnosti poglobiti z aktivnostmi, ki so bile povezane s pripravami in bodo še povezane z izvedbo 1. slikarskega tedna v Svečah. Za izvedbo tega slikarskega tedna sta se močno angažirala koroški slikar Valentin Oman ter domačin dr. Janko Zerzer. Ker je priprava oz. izvedba takega slikarskega tedna povezana s finančnimi stroški, je Slovensko prosvet-

je v Sveče priselil akademski kipar prof. France Gorše. Nekaj let pa obiskuje Svečane tudi mednarodno priznani umetnik, slikar Stanko Rapotec. Imeli so priliko, da so opazovali in občudovali na licu mesta dela umetnika-kiparja, kot tudi umetnika-slikarja. Medtem, ko bo prof. Gorše v kratkem razstavljal svoja dela v Gorici in v Trstu, je osredotočena dejavnost Rapotca na razstavo njegovih del, ki bo v spomladi prihodnjega leta v Parizu. Sveče so tako nedvomno ob umetniški dejavnosti prof. Goršeta in Rapotca kulturno še bolj zaživele — veliko so pridobile.

no društvo zaprosilo za subvencijo pri kulturnem referatu koroške deželne vlade in pri bistriški občini.

Umetniška dela, ki jih bodo ustvarili umetniki ta teden, bodo ob koncu srečanja razstavljena v prostorih nekdanje sveške šole, ki postaja v vedno večji meri središče kulturno-prosvetne dejavnosti.

Slikarski teden bo gotovo močno poživil kulturno dejavnost sveškega društva. To srečanje pa naj bo pripomoglo tudi k boljšemu medsebojnemu razumevanju med ljudmi različnih narodnosti. Saj sodelujejo pri slikarskem tednu Slo-

Tako je tudi nastala zamisel za 1. slikarski teden v Svečah. Doslej so bili Svečani le opazovalci in občudovalci umetniškega ustvarjanja Goršeta in Rapotca. S tem slikarskim tednom pa društvo hoče dokazati oz. pokazati, kakšen pomen ima upodabljalna umetnost tudi za krajevno prosvetno društvo.

venci, Nemci in Italijani. Gre torej tudi za navezovanje tesnejših stikov med ljudmi treh obmejnih dežel, prav tako pa tudi za prijateljsko srečanje med ljudmi slovenske in nemške narodnosti na Koroškem. S 1. slikarskim tednom hoče »Kočna« prispevati svoj del k boljšemu razumevanju naroda-soseda.

Dobre volje in polni moči so se spustili kolesarji na pot. Znamka kolesa ni bila odločilna, tudi starost ne. Vsak je bil dobrodošel in mnogo jih je prišlo, se pripeljalo. (foto: Marta Polanšek)

ROŽ-PODJUNA-ZILJA

Suha

Te dni je praznovala gospa Marija Maurel, pd. Pušna Muma, svoj 80. rojstni dan. Rodila se je 7. 9. 1901 pri Lešniku na Kogeljski gori. Poročila se je, še zelo mlada, z Maksom Maurelom in z velikim trudom sta si ustvarila na Puši nov dom. Rodilo se jima je v zelo težkem vojnem času 12 otrok, od katerih sta dva umrla kot dojenčka. Četudi so bili časi za nju zelo bridki, sta vzgojila vse otroke v ljubezni in krščanskem duhu. Skoraj vsi njihovi otroci imajo že svoje družine in Pušna Muma je 48-krat babica in 46-krat prababica.

Muma je bila vedno veselega srca in je še danes pripravljena za marsikatero »muho«. Želimo ji še mnogo zdravih in srečnih let. Čestitkam se pridružuje tudi NT!

Šentjakob v Rožu

Ogromna množica žalujočih se je zbrala v sredo, 2. avgusta 1981, pred šentjakobsko mrliško vežico, da bi se poslovili zadnjič od Franca Isopa, Lebna v Gorinčičah, ki je nenadoma umrl v nedeljo, 30. avgusta, v celovški bolnišnici. Če je res, kakor pravi pregovor, da je smrt takšna, kakršno je življenje, potem se je to uresničilo ob življenju in umiranju Lebnovega očeta pa ob njegovem poslednjem slovesu od tega sveta, od svojcev in od znancev. Prišli so iz vseh krajev, kjer prebivajo Slovenci na Koroškem, iz domačega Roža, iz Podjune pa od Zile, med njimi mnogo takih, ki so bili aprila 1942 zaradi zvestobe narodu pregnani s svojih domov.

Pogrebne obrede je opravil ob navzočnosti številnih duhovnikov, med njimi sta bila domači župnik Andrej Karicelj s kaplanom Janezom Tratarjem, rožeški dekan dr. Janko Hornböck, župnik v Pogorjah in pokojnikov sin Mirko Isop, župnik v Škocijanu. Očetu se je

zahvalil za vso dobroto in ljubezen, za globoko vero v Boga in pravičnost, za ljubezen do materinščine in izročila prednikov.

Lik pokojnega, ki je lani junija obhajal 70-letnico, je izklesal v svojem nagovoru župnik Andrej Karicelj, kateremu je bil Lebno oče dolga leta zvest sodelavec in dober svetovalec. Kot geslo govora je postavil voščilo, ki ga je rajni Leben izrekel, kadar so igrali Miklovo Zalo, kot Besednik (»Duša, beži, povodenj pride!«) mladoporočencema Mirku in Zali. S temi besedami je primerjal življenje, delovanje in ravnanje Franca Isopa; tegobe so se vrstile radosti, bridkosti prijetnostim, ker je iz srca ljubil dom očetov, ga je moral z družino vred zapustiti, največje veselje je doživel, ko je sin Mirko zapel leta 1968 novo mašo. Družini je bil skrben oče, poln ljubezni, sosedom dober, narodu zvest, Bogu vdan. Veliko dobrega je tudi storil v službi širšega občestva.

V imenu domačega prosvetnega društva »Rož« se je poslovil ob odprtem grobu Franc Janežič, v imenu narodnih organizacij in z druge se je poslovil od bivšega občinskega odbornika in predsednika šentjakobske zadrage Miha Antonič, za vse tiste, ki so bili leta 1942 pregnani, je spregovoril dr. Mirt Zwitter, za Narodni svet koroških Slovencev se je poslovil osrednji tajnik Jože Wakounig. V slovo so zapeli šentjakobski in pečniški pevci.

Rajnemu Lebnoemu očetu večni mir in pokoj, žalujoči družini pa iskreno sožalje.

Obirsko

Slovensko prosvetno društvo OBIR je 23. avgusta priredilo kolesarski izlet na Jezerski vrh.

Pri Kovaču na Obirskem se je zbralo nad 30 udeležencev, ki so z vsemi mogočimi bicikli hoteli na Vrh. Pot je ravna kot cesta v Železno Kaplo, strma in dolga, saj 44 km pregoniti res niso mačje solze. Udeleženci, med katerimi je bilo dosti kapelških prosvetarjev, so se res potrudili in vsi prepoteni so se znašli na koncu spet pri Kovaču, kjer jih je čakalo okrepičilo. To, da so nekateri šli samo pozdravit Krištofa, ni znak, da bi imeli premalo moči, ampak so mu menda samo priporočili v varstvo ta prvi kolesarski izlet SPD Obir.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: »Naš tednik«, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72565. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61.000 Ljubljana, tel. 22207. Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Borut Sommeregger. — Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Vsi Viktringer Ring 26.

Globaško žegnanje

v nedeljo, 13. septembra 1981, pri ŠOSTARJU V GLOBASNICI

Začetek: ob 19. uri

Igra: »PLANINSKI SEKSTET«

Vpisovanje za slovenski abiturientski tečaj na Trgovski akademiji v Celovcu, Kumpfgasse, bo v sredo, 16. 9. 1981 ob 9. uri.

Jormak v Pliberku

Najstarejša ljudska veselica južne Koroške, pliberški »jormak« je pri kraju. Sejem na travniku, ki je bil od 5. do 7. septembra, po priljubljenosti in

Med razstavljalci so bili tudi nekateri slovenski rojaki. Naj le omenimo podjetje Lomschek, ki je lahko s svojo razstavo koles, kmečkih in šivalnih strojev do-

Podjetje Lomschek je imelo na jormaku veliko razstavišče.

pomembnosti nikakor ne zaostaja za sejmom v Št. Vidu ob Glini. Kjer so včasih prodajali kmetje svoje krave, danes stojijo številni najmodernejši stroji. Edinole krame in stara prodajalca klobas še spominja na kmečki značaj tega sejma. Tudi Werner Berg, ki je vedno hodil s svinčnikom in papirjem po »jormaku«, bi danes le težko našel znani obraz stare slovenske kmetice z ruto, ki je bil tolikokrat motiv njegovih slik.

Pliberški sejem na travniku je tudi z gospodarskega vidika važna prireditve. Že mesec dni poprej so bila vsa prodajalna mesta na travniku razprodana. Iz cele Koroške in tudi iz drugih avstrijskih zveznih dežel so prišli podjetniki in ponujali številnim obiskovalcem svoje proizvode.

Od šivanke, preko obleke pa vse tja do traktorja so obiskovalci lahko kupili in marsikdo se je odločil za to ali ono stvar.

bro konkuriralo z ostalimi podjetji.

Pri otvoritvi smo videli tudi

V slovenski »uti« je vladalo odlično vzdušje.

številne deželne politike, ki so se že zdaj prizadevali za glasove pri naslednjih volitvah. Z

nasmejanim obrazom so se priklanjali množici. Deželni glavar Wagner je celo nabil prvi sodček piva, da bi bil čim bolj »volksnah«. Zaradi zadnjega gospodarskega ukrepa jugoslovanske države so razstavljalci pogrešali jugoslovanske kupce. Močna kupna moč Jugoslovancev na pliberškem sejmu je letos izostala. Marsikateri podjetnik se je pritoževal, da v »kasi« ni našel dinarjev, ki so včasih precej napolnili njihove žepce. Tudi slovenski občinski odborniki in zastopniki slovenskih političnih in kulturnih organizacij so si v šotoru SPD Edinost privoščili kozarček vina.

Sejem, ki letos po dolgem času ni bil tako blaten kot prejšnja leta, tudi ni imel kakšnega posebnega političnega priokusa kot se je že marsikdaj zgodilo. Če se samo spomnimo na leto 1977, ko je policija seveda sumila slovenskega rojaka in ga ure in ure zasliševala, čeprav je imel ta alibi, če se spomnimo na postavljanje slovenskega napisa v Pliberku, ko je policija v stilu »tafelštirmarjev« podrla napis in pretepala slovenske demonstrante in, če se spomnimo na huda pogajanja slovenskih občinskih odbornikov v Pliberku zaradi dvojezičnih plakatov ozi-

roma vabil na pliberški sejem. Danes so ti plakati samoumevni. Nihče se ne pritožuje, nihče jih ne potrga. Gotovo je tudi to korak k mirnemu sožitju na Koroškem. Sploh moremo reči, da je letošnji jormak potekel zelo mirno. Slovenec je prodajal poleg Nemca in prebivalstvo obeh narodnosti se je pogovarjalo, kot da bi nikoli ne bilo kakšnih razprtij.

Bil je pravi praznik mirnega sožitja. Prebivalstvo se je torej pomirilo, zdaj mora ukrepati vlada in se pobrigati za pravice, ki pristajajo slovenski narodnosti skupnosti na Koroškem. Da ne bo prišel kdo na idejo in začel hujskati nemško prebivalstvo proti manjšini, ker potem bo ponovno prišlo do takšnih posledic, ki so že nekajkrat zasenčile pliberški jormak.

Domačinka Rosina Katz v pogovoru z deželnim glavarjem.

PISMA BRALCEV

Čudne stvari

Star pogovor pravi, da nekoč pride vse na dan. Po tem, kar sem ugotovil 3. avgusta tega leta v Dvoru nad Vrbo, pa sem se vprašal, kako je to mogoče. Oznanilno desko na cerkvenem zidu krasi lepo narisane zemljevid v velikosti 80x60 cm. Na njem so imena vseh glavnih romarskih cerkva na Koroškem in še nekaj drugih.

Marsičesa smo navajeni od včerajšnjikov, od oblasti preko KHD-ja in ÖAV (Österreichischer Alpenverein). Vse te

ustanove in društva že ves čas intenzivno skušajo ponemčiti slovenska krajevna imena. V Dvoru nad Vrbo, ki je nekoč bil popolnoma slovenski, si je nekdo izmislil nekaj posebnega. Ne vem, kaj mu roji po glavi. Na zemljevidu so zapisane sledeče Marijine cerkve in sem jih dobesedno prepisal:

Mt LUSSARI, LUSCHARIBERG, MARIA LUSCHARI, MARIA GAIL, MARIA RAIN, MARIA SAAL, MARIA WÖRTH, MARIA ELEND, MARIA LUGGAU, MARIA ZELL, MARIJA POMAGAJ-BREZJE — MARIA HILF-PIRK. MARIA PIRK je pripisano: Das ist das Altötting von Krain in Slowenien hinter den Karawanken — CAMPOROSSO-Reifnitz. Zanimivo pri tem pisanju imen je, da se stegujejo v Slovenijo in tam ho-

čejo ponemčevati slovenska krajevna imena. Če pa kdo misli, da stara imena iz avstro-ogrske monarhije še veljajo, potem bi morali napisati tudi slovenska imena kot npr. Gospa Sveta, Podgorje, Žihpolje in druga, ki so na slovenskem ozemlju. Mar s tem hočejo reči, da na Koroškem Slovencev ni več? Ali v Maria Pirk-u živijo Nemci? Višarje so tudi samo z italijanskim in nemškim imenom napisana. Žabnice za pisca tudi ne eksistirajo.

Kdo je zemljevid napravil, ne vem. Vsi pa ta zemljevid na vsak način s dovoljenjem misijonarja Cirila Demšarja.

Zdaj vemo, kam pes taco moli.
Janez Lesjak, Vrba

GOST V NAŠEM TEDNIKU

Marica Flödl:

Slovenska gimnazija mi je bila drugi dom

Marica Flödl, rojena leta 1955 na Blatu pri Pliberku, kjer tudi danes živi. Ljudsko šolo je obiskovala v Šmihelu pri Pliberku in pri Božjem grobu. Po ljudski šoli je obiskovala glavno šolo v Pliberku in nato pa trgovsko šolo v Celovcu. Ko je bila stara sedemnajst let, se pravi, takoj po zaključku šole, je bila nastavljena kot tajnica na Slovenski gimnaziji. Marica Flödl je delala prva leta še v »stari gimnaziji« v Lerchenfeldstraße. Ob delu je napravila na večerni gimnaziji maturo in danes študira na celovski univerzi zemljepis in nemščino.

NT: Marica, poznamo te kot dolgoletno tajnico Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, kako si našla to službo?

Marica Flödl: Ena mojih prijateljic mi je marca 1972, ko sem bila v zadnjem razredu trgovske šole, povedala, da bo na Slovenski gimnaziji prosto tajniško mesto. Od vsega začetka, že v glavni šoli, se mi je porodila misel, da bi postala zdravniška sestra. Ko pa sem zvedela za to mesto, sem se za to službo takoj navdušila.

NT: Kako ti je delo na gimnaziji ugajalo?

Marica: Ker sem imela zelo dobrega in zelo sposobnega in vrhu tega še požrtvovalnega šefa, sem se kar hitro navadila tajniškega dela. Ravnatelj dr. Zablantnik me je mnogo naučil, kar mi bo vse moje življenje v korist. Posebno sem izpopolnila znanje slovenščine in nemščine.

NT: Kako pa je bilo okolje na gimnaziji, mislim na delovno vzdušje?

Marica: Bilo je zelo domače. Odnosi tako z ravnateljem, z administratorjem, s profesorskim zborom kot tudi z dijaki, starši, kolegico, hišnikom in z vsemi, ki so bili na gimnaziji zaposleni, so bili prisrčni, ja, celo prijateljski. Gimnazija mi je bila drugi dom!

NT: Vsi vemo, da si živela za to slovensko šolo. Zakaj si se potem odločila za študij?

Marica: Jeseni 1975 sem začela obiskovati večerno gimnazijo. Do leta 1977 sem bila na naši gimnaziji edina tajnica. Ker je bilo veliko dela in to še posebno jeseni, ko se je spet začela šola, sem hodila iz ene šole v drugo, brez prostega časa. Po končani gimnaziji sem bila še v službi. Za nadaljnji študij sem se odločila predvsem zaradi tega, ker sem vedela, da je to moja zadnja možnost za študiranje. Odsla sem pa v upanju, da se bom vrnila na šolo kot učiteljica. Odločitev vsekakor ni bila lahka, morda je bila celo ena mojih najtežjih sploti doslej.

NT: Maturo pa si naredila, kot je znano, z odliko. Ker se bi morda še tudi ta ali oni naših ljudi odločil za obisk večerne šole, te prosim, da bi povedala nekaj o njej!

Marica: Glavno je, da zdržiš prvo, oz. prvi dve leti. Ko si to mejo prekoračil, imaš skoraj garancijo, da boš tudi maturiral, ker bi se ti sicer zdelo škoda časa, ki si ga investiral za študij. Polagam vsakemu, ki resno misli, da bi mu matura pomagala v življenju, na srce, da se vpiše na to gimnazijo.

NT: Kje se je treba vpisati na to šolo?

Marica: Vpisati se je treba na »Bundesgymnasium für Berufstätige« v Celovcu, Ferdinand Jergitsch-Straße 21, tel. 86142. Vzdušje je prijetno. Dijaki so večinoma nastavljeni in vejo, zakaj hodijo v šolo, saj to ni lahko, ker imajo nekateri že družine in žrtvujejo ves prosti čas za šolo in učenje.

NT: Kako pa študij v Celovcu?

Marica: Na univerzi si študent in ne tajnica med dijaki, to je povsem nova vloga, v kateri pa sem se hitro znašla, kajti študentov sem bila že navajena. Študij pa mi ugaja in me zelo zanima.

NT: Marica, zahvalim se ti za pogovor in ti želim na tvoji nadaljnji poti še mnogo uspeha in sreče!
J. F.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili pogreba našega dobrega in nepozabnega Lebnovega očeta

FRANCA ISOP

Posebna zahvala čč. gg. duhovnikom, domačemu g. župniku za tolažilne besede, vsem govornikom, damačemu cerkvenemu pevskemu zboru ter pevcem iz Loč, Pečnice in Rožeka. Nadalje vsem bivšim izseljencem, faranom iz Škocijana in Dobrle vasi ter slovenskemu oddelku ORF-a v Celovcu.

Prisrčna zahvala tudi vsem, ki so darovali v dobre namene in za sv. maše.

Žena Marija in otroci z družinami

MESTNA OBČINA PLIBERK
naznanja žalostno vest, da je njen

častni občan

prof. dr. Werner Berg

nepričakovano umrl.

Njegovo delo naj bi našlo v Werner-Bergovi galeriji mesta Pliberk trajni kraj ohranitve.

Za občinsko zastopstvo

Franz Mikusch
župan

Dragi starši, možnost za prijavo za dvojezičen pouk imate prvih 10 šolskih dni po začetku šolskega leta.

Zopet v šolo

Osem tednov je minilo, adijo, lepi čas! Začne se delo spet za nas!

Mili Hrobath

DAROVI ZA TISKOVNI SKLAD

Vida Dobaiz, Lepena 50.—; Jože Oraže, Lepena 40.—; Zdravko Haderlap, Lepena 25.—; Helena Brodnik, Koprivna 35.—; Karl Ošina, Koprivna 15.—; Mihi Kuhar, Lepena 5.—; N. N., Lobnik 20.—; Florijan Knez, Lobnik 85.—; Jože Karničar, Železna Kapla 100.—; Johan Kelih, Bajtiše 40.—; Neži Dovjak, Bajtiše 20.—; Kristina Pegrin, Srednji Kot 35.—; Andrej Dovjak, Srednji Kot 45.—; Franciska Užnik, Srednji Kot 20.—; Marija Dovjak, Srednji Kot 10.—; Mak Angela, Zgornji Kot 20.—; Johan Mak, Zgornji Kot 5.—; Johan Roblek, Zgornji Kot 50.—; Fortunant Olip, Sele 45.—; Ferdinand Pristovnik, Sele 500.—; Agnes Olip, Sele 70.—; Stanko Kelih, Sele 35.—; Marija Kelih, Sele 20.—; Gregor Mak, Sele 20.—; Andrej Dovjak, Borovnica 100.—; Ljudmila Dovjak,

Borovnica 35.—; Florijan Božič, Borovnica 35.—; Johan Roblek, Šajda 55.—; Franc Haschej, Saudi Arabia 100.—; Jože Wakounig, Kotmara vas 100.—; N. N., Dunaj 20.—; N. N., Žihpolje 20.—; Janko Merkač, Celovec 20.—; Andrej Ogris, Miklavčevo 100.—; Janko Miklavčič, Gorinčiče 20.—; Franc Schuster, Rožek 70.—; Ludvik Lesjak, Breg 70.—; Marija Ropač, Dule 20.—; Ana Krauzer, Rožek 20.—; Simon Ressman, Pečnica 30.—; Johan Mikl, Pečnica 40.—; Johan Maček, Grablje 20.—; Apolonija Gajšek, Grablje 20.—; Perter Windisch, Šmarjeta 20.—; Ana Wutte, Gluhiles 20.—; Franc Skuk, Sončni kraj 20.—; Marta Wrantschurnik, Dobrava 100.—; Filip Lutnik, Doljna vas 20.—; Lenart Kac, Doljna vas 20.—; N. N., Suha 50.—; Antonija Kulmež,

Kogelska gora 20.—; Engelbert Logar, Gradiče 20.—; Franc Srenc, Podlog 120.—; Marija Hirm, Gornja vas 20.—; Antonija Pernjak, Breg 20.—; dr. Draga Smolle, Bistrica v R. 120.—; Anton Pervinšek, Potok 20.—; Marija Karlbauer, Šmartin 20.—; Marija Spieler, Šmartin 20.—; Josefa Klugoutz, Podgora 20.—; Franc Klemenjak, Led 70.—; Johan Bauman, Šentpeter 20.—; Ana Tischler, Tinje 20.—; Helena Tischler, Tinje 20.—; Janez Buch, Klopče 70.—; Valentin Planteu, Velikovec 70.—; Marija Simenc, Ulmat 20.—; Johana Scharwitzl, Podravlje 20.—; Marija Winkler 20.—; inž. Alojz Samonig, Vrba 30.—; Matevž Kakl, Jerzerce 20.—; Martin Rekar, Klopce 100.—; N. N., Podjerberk 20.—; Cilka Kernjak, Trebinje 20.—; Marija Schöffman, Šentilj 20.—; Josef Perdacher, Holbiče 20.—; Preč. g. Martin Hotimitz, Loga vas 20.—; Mihael Mothe, Plešerka 50.—.

Strokovna šola za ženske poklice zavoda šolskih sester Šentpeter 25, 9184 Šentjakob v Rožu

OBJAVA

Vodstvo Strokovne šole za ženske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu sporoča vsem interesentkam, da bo

jesenski sprejemni izpit v ponedeljek,
14. septembra 1981, ob 9,30 uri.

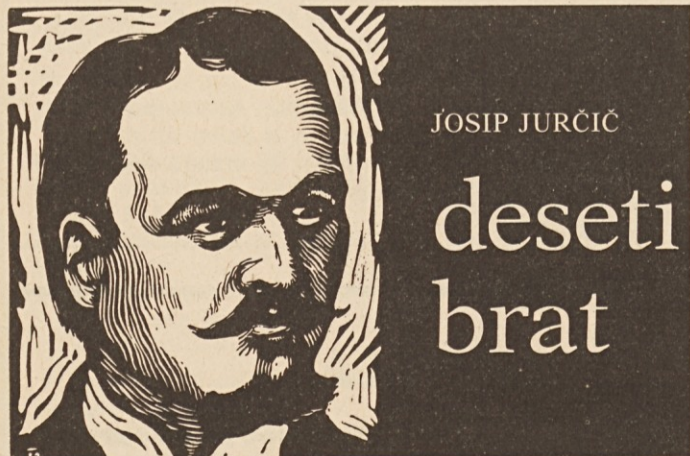
Interesentke, ki so sprejemni izpit pozitivno opravile na kakšni tovrstni nemški strokovni šoli, prestopijo lahko v našo šolo brez sprejemnega izpita.

Možen je še tudi vpis v

enoletno gospodinjsko šolo.

Prijave so lahko pismene, osebne in po telefonu števil. 0 42 53/343.

Vodstvo šole

JOSIP JURČIČ

deseti
brat

10.

„Nič se ne boj, France, pa vesel bodi, plačala bova tvoj dolg, hiša ti ne bo prodana in ljubico boš imel. Jaz vem za zaklad; drevi ob poldesetih v Lez-necu bodi; na križišču posedi, da jaz pridem,“ pošepeta Martinek mladeniču na uho, udari potem ob mizo in ves spremenjen zavpije: „No, kaj ste ob-molknili? Poprej ste godli in klopotali, da so me po eni plati ušesa bolela. Zdaj naj kdo kako obaltno za-robí, da se nam kri razgreje. Le pijte, danes je moj dan, jaz dam zanj, kolikor more kdo piti.“

„Martinek, jaz bi rad nekaj vprašal,“ pravi Matevžek.

„Le migaj z jezikom, pa se ti bo govorilo. Vse se sme vprašati, samo to je druga reč, ali se če odgo-varjati ali se neče,“ odgovori deseti brat.

„Glej, ljudje pravijo, da ti hudir sam — Bog nas varuj in sveti božji križ! — denar donaša, zato se ti ga nikoli ne zmanjka,“ pravi Matevžek.

„V kakšni postavi pa dohaja k meni, ali v mačji koži ali s kozlovo brado ali z oslovsko peto? Kaj pravijo?“ pravi deseti brat in se tako zasmee, da je bila Matevžka res misel, za resnico verjeti, kar je vprašal v šali.

„Polsedmo brazdo pod zemljo ga ima vrag zakopa-nega — tako so včasi pravili — in ti ga menda naj-deš, zato ker si deseti brat.“

„Tako pravijo? Ali ti verjameš ali ne verjameš?“ vpraša Martin s smehom.

„Ravno to sem te hotel vprašati, ali smem verjeti ali ne. Dejal sem, če boš potrdil, i nu, potlej bi uteg-nil drugače misliti. V tiste coprne babe, rojenice, strahove in mrliče, ki nazaj zahajajo, jaz ne veru-jem, ker jih sam še nisem videl. Hudič mora pa ven-dar biti, saj je v štiridesetdanskem postu Boga sku-šal; v tej skušnjavi se pa tudi vidi, da ima denar pod oblastjo, ker obetal je tačas bogatije in lepотиje ve-soljnega sveta. Zato sva se že z babo oni dan menila — pa, Martinek, če ne boš zameril, da ti naravnost povem?“

„O, nič se me ne boj! Tebe ne ugriznem, ko bi že tudi koga.“

„Nu! Z babo sva se menila o tebi in sva ugibala, kje toliko denarja doboš, da tako rad za vino daš, beračem pomagaš in da se čudno vidi...“

„Kako je to, da sem sam razcapan in onegáv, jeli?“

„I nu, res, da si čevljev ne privoščiš, čeravno bi lahko take nosil, ki bi bili gori do pregiba.“

„Mar do podpazuhe,“ se zasmee Martin, „ali ča-kaj, bom še jaz tebe eno vprašal: ali veš, kaj je dese-ti brat?“

„To je res, da vem,“ odgovori Matevžek, „ali ti, Martine, nisi tak ko drugi deseti bratje, o katerih pri-povedujejo stari ljudje. Ko so se moja rajnica mati možili, bil je tudi tak na svatovščino prišel kakor ti, ves neumen, pa vsegavedež. Pa nihče ni vedel, kdaj je stopil v hišo; naenkrat je stal tam pri godčevski mizi. Tačas je moji materi prerokoval, koliko in ka-kove otroke bodo dobili, in vse se je zgodilo, kar po-ve da je bil res deseti brat. Pa ko se je klobas in ple-četa najedel in nekaj v malho nabral, ni ga bilo več videti v tem kraju. In kdor še o kakem desetem bra-tu vé povedati, vsak pravi: prišel je in šel...“

„Kaj sem pa jaz?“

„Je, tega ne pravim, da nisi deseti brat; jaz me-nim le, da si drugačen, ko so drugi taki, zato ker

od petka, 11. septembra 1981

do četrтка, 17. septembra 1981

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 11. septembra 1981: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Potovanje po Avstriji — 10.00 Ljudje v Avstriji — 10.30 Kovanci v vodnjaku — 12.05 Možje brez živcev — 12.15 Pustolovščina: Sveta gora — 13.00 Poročila — 15.00 Med dvema ognjema — 16.25 Zemeljski čudeži — 16.55 Tom in Jerry — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Pustolovščina Toma Sawyerja in Huckleberryja Finna — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-optikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Slučaj za dva — 21.35 Šport — 22.20 Nočni študij — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 12. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Svečoščina — 12.00 Kdo ni zame, je proti meni — 13.00 Poročila — 15.25 Velika ljubezen nadvojvode Janeza — 17.00 Šport ABC — 17.30 Tehnika za otroke — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 18.50 Dragi dom — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Nekdo bo zmagal — 22.05 Vivian reed — 22.45 Šport — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 13. septembra: 11.00 Ura tiska — 12.00 Izobrazba v podjetju — 14.40 Cirano in D'Artagnan — 16.35 Slike v ogledalu — 16.50 Ena, dva ali tri — 17.35 Jež ali črv — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Sestanek z živaljo in človekom — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Na sledovih Butterlye — 21.15 Sinfonietta — 21.45 Šport — 0.00 Poročila.

PONEDELJEK, 14. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Talisman — 10.20 Glasbeni instrumenti — 10.30 Gospod Smith gre v Washington — 12.35 Zemeljski čudeži — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Lasse — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski svet — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Jazbeci ob morskobalci — 21.55 Šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 15. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Kaj naj postanem — 10.30 Dva tujena — 12.00 Hec nad veseljem — 12.05 Harold Lloyd — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Oddaja z mišjo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Made in Austria — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v

sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Operetni koktejl — 21.50 Ne poslušati, drage gospe — 23.10 Poročila.

SREDA, 16. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z mišjo — 9.35 Francoščina — 10.05 Sigurna šolska pot — 10.20 Tehnika likovne umetnosti — 10.35 Zaklad v canyonu — 11.55 Možje brez živcev — 12.10 Popeye — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Poročila — 17.00 Japonska pahlača — 17.30 Viki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Smeh po receptu — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Mortadella — 21.45 Poročila.

ČETRTEK, 17. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Neznani sosed — 10.30 Mortadella — 12.00 Vsak dan ob reki — 12.15 Waltoni — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Marko — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pogled v lonček — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Rebecca — 21.10 Van Gogh je tukaj risal — 21.55 Šport — 22.45 Poročila.

2

PETEK, 11. septembra: 17.25 ORF danes — 17.30 Izobrazba v podjetju — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Polži kot rože in cvetje — 21.05 Politika ob petkih — 22.20 Noč tisočerih oči — 23.55 Poročila.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 11. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Pihalne godbe — Spominjamo se.

Sobota, 12. septembra:

09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 13. septembra:

07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 14. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz

SOBOTA, 12. septembra: 14.55 Šport — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Slučaj za ljudskega odvetnika — 20.15 Cenci in prijateljica znamenitih mož — 22.00 Vprašanja kristjana — 22.05 700 milj na zahod — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 13. septembra: 10.30 Otvoritev ljudskega gledališča — 13.25 Športni popoldan — 17.45 Gledališče se predstavi — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Kraj dejanja — 21.45 Koroška mednarodno 1981 — 23.00 Nenavadne zgodbe Roalda Dahla — 23.50 Poročila.

PONEDELJEK, 14. septembra: 18.00 Perspektive — 18.30 Onedin linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.05 Dalje, dalje brez pogona — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Blanche — 23.50 Poročila.

TOREK, 15. septembra: 17.45 Sigurnost v temi — 18.00 Orientacija — 18.30 Onedin linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Nekoč — 21.03 Namreč film — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

SREDA, 16. septembra: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Onedin linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe central — 21.05 Svetovne religije — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Usmrtitev — 23.30 Poročila.

ČETRTEK, 17. septembra: 17.45 Dorasel konzument — 18.00 Potovanje po Avstriji — 18.30 Onedin linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 100 let telefona — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

Ljudstva za ljudstvo: O Radišah in Radišanih pripoveduje Hanzelj Tolmajer.

Torek, 15. septembra:

09.30—10.00 Land an der Drau — Dežela ob Dravi.

14.10—15.00 Koroški obzornik — Otroci poslušajte! Venček slovenskih pesmi.

Sreda, 16. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Za premišljevanje in oddih.

Četrtek, 17. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — V gorah je lepo... pol ure z Alpskim kvintetom in Ivanko.

dedček Krjavelj vedno pod mizo z nogo becal in silno z očmi migal, da naj molči o tej reči. In res se je Martinkovo lice čisto spremenilo, ko je slišal gospoda s Poleska omenjati. Položil je dve petici na mizo, vtaknil pipo v usta, vrgel prevezane čevlje čez ramo in počasi šel ven.

„Ali niste mogli molčati!“ jezi se Krjavelj. „Kaj je bilo treba blebevsati o Piškavu, morsk strah te potrašil? Kdo bo za vino dal? Nalašč sem prišel leskaj, da bi ga enkrat pil čez dolgo ko večni kraj, pa mi ga odženete. Bog se vas usmili! Že toliko dni je med nami, pa ne veste, da se ne sme ž njim govoriti, kar človeku v glavo pade.“

PETO POGlavJE

Krjavelj, mož, ki je poslednje besede govoril, zdi se nam tako imeniten, da ga natančneje narišemo in zato ž njim celo nov odstavek začnemo. Zakaj današnji Obrščanje, ki so bili tačas otroci, ko se je naša povest godila, trdijo, da niso razen desetega brata Martina Spaka nikogar za večje čudo imeli ko Krjavlja.

Bil je to mož čez šestdeset let star, srednje velikosti, pa precej životen. Lica je bil zabuhlega, čela nazaj visečega in nekaj čudnega, pol škilavega pogleda. Obleden je bil pozimi in suknjo, ki je bila bog ve kdaj vojaška in iz plavega sukna, kateri se pa zdaj iz

množice poméčkov, zaplat in lukenj, z vlaknom in nitmi zapletenih, že ni poznalo, katera barva in zaplata je bila prvotna in katera je šele potlej pridejana. Hlače prtenice so segale samo do kolena, kjer je Krjavelj za malo péd bose kože kazal, ker so bile golenice njegovih čevljev že tolikokrat udelane, da niso več segle do kolena in do stremen. Na glavi je imel klobuk s širokimi kraji, kakor ga sem ter tja današnji čas samo še včasih v starini ali na glavi častljivega slovenskega deda vidimo, ki se ne da zapeljati neumnim nošam mlajšega sveta. Pa da bi Krjavelj pokazal, da je svoje dni cesarja služil, torej kaj svetá skusil, imel je krajevec nad levim ušesom gor zavihan in na oglavje pripet kakor nekdanji brambovci v francoski vojski.

Pravijo, da je lepše, če se človek nevednega kaže, kakor če laže. Zatò bom tudi jaz naravnost povedal, da ima pričujoča povest med drugimi slabostmi ravno na tem mestu znamenito prazno lino, katere nikakor ni bilo mogoče zadelati in zamašiti. Ni namreč znano, kje se je naš dedek Krjavelj — rodil, ni znano, kje je pastirčeval in fantoval, kje in kaj so bili njegovi roditelji. Vem sicer, da bi bil mogel, ko bi bil bolj prepričan svetosti pisateljevega poklica, v krstne farne bukve iti gledat in to prazno mesto napolniti, tem bolj, ker je v istini rojstvo prvi pogoj, tedaj največji faktor vsakega velikostnega dejanja v človeškem življenju. (Dalje)

18.40 Mednarodno tekmovanje mladih glasbenikov v Ženevi — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Vonj poljskega cvetja — 21.50 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.55 V znamenju.

ČETRTEK, 17. septembra: 8.55 TV v šoli — 10.00 TV v šoli — 15.30 TV v šoli — 17.25 Poročila — 17.30 Divja leta — 18.00 Nova obzorja — 18.30 Obzornik — 18.40 Pravica do dela — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Mednarodna obzorja — 21.35 625 — 22.15 V znamenju.

2

PETEK, 11. septembra: 16.25 Umetniško plavanje — 16.55 Slovesna otvoritev SP v rokoborbi — 17.25 EP v plavanju — 19.30 TVD — 19.55 Vaterpolo — 20.50 Zagrebška panorama — 21.15 Zeleni kabaret — 21.45 V petek ob 22 uri.

SOBOTA, 12. septembra: 17.15 Narodna glasba — 17.45 Glasbeni album — 18.00 Glasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Vidiki — 20.35 Reportaža z nogometne tekme CZ: Hajduk — 21.10 Vaterpolo — 22.10 SP v rokoborbi.

NEDELJA, 13. septembra: 16.00 Nedeljsko popoldne — 17.30 Tujec, ki mi je podoben — 19.00 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Portreti opernih hiš — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.25 7 + 7.

PONEDELJEK, 14. septembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Obnašanje v prometu — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Telesport — 19.30 TVD — 20.00 Znanost — 20.50 Zagrebška panorama — 21.15 Skag.

TOREK, 15. septembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Palčki nimajo pojma — 18.15 Življenje knjige — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Zabavno glasbena oddaja — 20.55 Portreti — 21.25 Zagrebška panorama — 21.50 Novo mesto za afrodito.

SREDA, 16. septembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Dom in otroštvo — 18.15 Naša obramba — 18.45 Zabavna medigra — 19.30 TVD — 19.45 Nogomet Napoli: Radnički — 21.30 Športna sreda — TVD.

ČETRTEK, 17. septembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Babičin vnuk — 18.15 Znanost — 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč — 19.30 TVD — 20.00 Glasba ob osmih — 21.00 24 ur — 21.05 Boks: Sugar Ray Leonard: Thomas Hearn.

Romanje v Rim — nekaj utrinkov

Katoliški dom prosvete v Tijnah nas je povabil v zadnjem tednu meseca avgusta na izobraževalno potovanje v Piso — Rim — Firenze, in odzvali smo se povabilu. Vodja potovanja je bil dr. Andrej Kajžnik, ki je študiral v Rimu in zato pozna Rim in Italijo »kakor svoje žepe«. V skopih besedah nam je povedal povsod, kjer smo pač ravno bili, najvažnejše in najzanimivejše. Tako smo spoznali v Padovi cerkev sv. Antona, v Pisi smo videli romansko cerkev, baptisterij in znameniti poševni stolp, kjer je delal veliki fizik Galilei svoje poskuse s prostim padom.

V mestu Tarquinia smo si ogledali 2600 let stare grobnice Etruščanov z dobro ohranjenimi barvnimi stenskimi slikami iz življenja in mitologije Etruščanov. Slike nam kažejo, da je bil to

vesel narod, ki je znal življenje uživati. — V nedeljo, dne 23. avgusta, smo proti večeru dospeli v Rim. Stanovali smo v Sloveniku, kjer so nam kuhale slovenske sestre in nas razvajale. Sienčnikov avtobus z zelo spretnim šoferjem Florijem Kordežem nas je vozil vsak dan v mesto in po mestu. Nimam name na popisati vse izredno zanimivo potovanje do vseh podrobnosti. Pobral bom le najzanimivejše in najlepše točke iz tega izobraževalnega potovanja.

Lepota in grandioznost Petrove cerkve nas je prevzela prvi dan v Rimu. Panorama Rima dol iz kupole je nekaj tako enkratnega, da se ne da povedati z besedami. — Vsak Slovenec si mora ogledati v Rimu staro znamenito cerkev sv. Klementa, kjer se nahaja v kriпти grob sv. Cirila. Na steni pa vidimo naj-

starejšo upodobitev sv. Cirila in Metoda, apostolov Slovanov in Evrope. Pod kripto pa je še antični Mitrov tempelj. Sončnega boga Mitra so častili posebno rimski vojaki in so mu klali bice in pili toplo kri in se tako navduševali za boj. Vse to pa se je godilo ob sončnem vzhodu, ko so prvi žarki sončnega boga prisijali skozi line v stropu. — V sredo, 26. avgusta, pa je bila v Castel Gandolfu druga javna audienca pri papežu po groznem atentatu in zdravljenju. Točno ob 12. uri je stopil sv. oče na balkon in prve besede so bile: Laudetur Jesus Christus! (Hvaljen Jezus!) Nato so pa pozdravili navzoči Poljaki papeža s »Hvaljen Jezus!« In on je odgovoril: »Na veke vekov. Amen.« To pa že prevzame človeka, ko slišiš Kristusovega namestnika v Rimu govoriti slovansko (poljsko)! Po angelovem češčenju je imel sv. oče daljši nagovor v poljščini. Poljska mladinska skupina ja zapela nekaj pesmi in papež je pel — po stari navadi — zraven. Meni pa se je zdelo, da so mu pritekale tudi solze. Italijanska policija ima

pa sv. očeta zelo zastraženega. Upajmo, da bo to kaj pomagalo!

Ko smo šli skozi vatikanske muzeje, smo videli v sobah za moderno (abstraktno) umetnost tudi sliko našega slovenskega umetnika-slikarja Stanislava Rapotca, ki živi že dalje časa v Avstraliji in ki zahaja zadnja leta čez poletje k nam v Sveče. Izmed 40 predloženih avstralskih slik je izbrala posebna komisija le 3 slike in med temi je bila ena Rapotčeva! Koliko mi je znano, je doletela g. Rapotca kot edinega Slovenca ta sreča, da visi njegova slika v vaticanskem muzeju. Zdaj, ko to vemo, bomo Svečani še bolj ponosni nanj!

Prav globoko doživetje pa je bil obisk prvega in najvažnejšega evropskega samostana Montecassino, ki ga je ustanovil leta 529 sv. Benedikt sam. Leži kakih 120 km južno od Rima, (na sredi poti med Rimom in Neaplom). Leta 1944 so ga bombardirali Amerikanci in ga popolnoma porušili, ker so imeli v samostanu Nemci svojo

glavno postojanko. Amerikanci so se že tedaj obvezali, da bodo dali samostan in baziliko pozidati tako, kakršna je bila prej. In to se je res zgodilo. Montecassino stoji na hribu v svojem najlepšem sijaju. Ko vstopiš v baziliko, ostrmiš. Toliko lepote in krasote človek ne pričakuje. Vsi podi in stene v belem marmorju z barvnimi marmornatimi intarzijami, stropi pozlačeni, okna iz dragocenega alabastra. Če posije sonce skozi alabastrna okna, je to za človeško oko najbolj prijetna svetloba. Na novo zgrajeno baziliko je posvetil leta 1964 papež Pavel VI. Nad impozantnimi samostanskimi vrati pa beremo z velikimi črkami napisano pomembno besedo: PAX! (MIR!)

Ko smo imeli v nedeljo, 23. avgusta, zvečer v Sloveniku sveto mašo, nas je opozoril dr. Kajžnik na pomen našega izobraževalnega potovanja: izobrazba pomeni iskati in skušati najti svoj obraz. In gotovo je marsikateri romar iskal in našel svojo »sredino« na tem potovanju.

fe

ŠPORT

SAK specialist za neodločene rezultate:

In spet je splavala točka . . .

Slovenski atletski klub je doslej odigral šest prvenstvenih tekem; trenutno zaseda 6. mesto na lestvici. Bilanca: ena zmagata, en poraz in štiri neodločeni rezultati. Zadnja tekma, ki se je končala 0:0, je bila minulo nedeljo v Sinči vasi. Po 90 minutah sta se moštvi ločili z rezultatom 0:0. Domačini so bili veseli, da so »odnesli« točko, za SAK pa to nikakor ni bil zadovoljiv izid. Od dosedaj 12 možnih točk jih je Slovenski atletski klub izkupil le 6. Vsekakor proti pričakovanju gledalcev, igralcev in še marsikaterega drugega. Obema moštvoma, ki so ju pred prvenstvom »proglasili« za favorita koroške vzhodne podlige, doslej ne gre ravno rožnato. Dobrla vas vozi še znatno slabše. Doslej so zbrali le tri točke.

Slovenski atletski klub je v Sinči vasi moral nastopiti brez Drnovška, ki se je poškodoval med zadnjo tekmo proti Žrelcu. Spet je moral SAK nastopiti v spremenjeni postavi. Zadnjega igralca — libera — je tokrat igral trener Marjan Babšek, ki je

svoje delo opravil zelo dobro. Obramba, ki jo je »dirigiral«, je igrala zelo zanesljivo in odločno, skorajda brez napak. SAK je tudi tokrat imel terensko premoč, domače moštvo je prišlo le redkokdaj pred vrata Ahlina, ki je v 90 minutah moral ubraniti le eno lepo priložnost domačinov, pa še to iz prostega strela. Igra je bila trda, ostra, nikoli nešportna. Najlepšo priložnost za SAK je imel Luschnig.

Napadal je le SAK, toda v zaključku akcije so bili napadalci spet neodločni in brez potrebne sreče. Tako se je tekma končala brez zadetka, spet je SAK-u odplavala točka . . .

Naslednji SAK-ov nasprotnik je moštvo iz Šmihela, ki je v tem kolu pozitivno presenetilo. Šmihelčani so premagali enajsterico iz Kotmare vasi s 5:1. Slovenskemu atletskemu klubu je v naslednji tekmi na vsak način potrebna zmagata, sicer bo moštvo izgubilo sled za vodčim klubom iz Brež.

Postava: Ahlin, Perč, Kreutz, Babšek, Woschitz, Zablatnik, Fera, Luschnig, Velik, Polanšek (Gregorič), Hobel.

Slovenski atletski klub je v Sinči vasi dosegel le točko. (Sinča vas — SAK 0:0)

Šmihelčani presenetili

Minulo soboto so Šmihelčani pokazali, kaj znajo. Na domačem igrišču so pramagali enajsterico iz Kotmare vasi s 5:1. To je bila hkrati tudi prva zmagata v podligi. Vsekakor gostje iz Kotmare vasi niso pričakovali takih odločnih šmihelskih nogo-

metašev. Domačini so kar od začetka prevzeli pobudo, Kotmirčani pa so ta dan bili popolnoma v zadregi. V vseh 90 minutah so streljali le dvakrat! na vrata šmihelskega vratarja. Že v 15. minuti je Mijatovič, ki je bil hkrati tudi najboljši igralec, s

krasnim strelom premagal nasprotnikovega vratarja. Po tem голу so Kotmirčani popolnoma propadli. V naslednjih dvajsetih minutah so domačini premagali nasprotnikovega vratarja še trikrat. Za gole sta poskrbela še Naveršnik (2) in Hober. Po 45 minutah je bila senzacija dokončana. Šmihel, ki je doslej dosegel le en neodločen rezultat, vse ostale tekme pa izgubil, je vodil proti moštvo iz Kotmare vasi s 4:0.

Ko sta moštvi zamenjali strani, so imeli spet Šmihelčani terensko premoč, toda za akcijami domačinov ni bilo več tiste-

ga pritiska kot v prvem polčasu. Seveda je razumljivo, da domačini niso igrali več s polno paro, saj so vodili s 4:0. Tekma je postala nekoliko dolgočasna. V 75. minuti je sodnik prisodil Kotmirčanom enajstmetrovko, toda žoga se je od prečke odbila in se spet »vrnila« v igrišče. Tik pred koncem so gostje rezultat olepšali na 4:1, toda že v protinapadu je ponovno Hober premagal kotmirškega vratarja in s tem povišal na 5:1.

Postava: Verhnjak, Kadisch, Šuler, G. Blažej, Motschnig, Tšarf, Mijatovič, St. Blažej, Naveršnik, Hober, Lopinsky.

Poraz za Selane

Selska enajsterica je minulo nedeljo odigrala prvenstveno tekmo proti enajsterici iz Šentpetra na Vašinjah na tamkajšnjem igrišču. Selani, ki so na domačem igrišču zadnjo nedeljo premagali moštvo iz Reichenfelsa, so tudi tokrat pričakovali dober rezultat — doseči vsaj eno točko. Potek igre pa je zlasti v prvem polčasu kazal, da bosta za Selane mogoči celo dve točki, saj je domače moštvo napadalo zelo »klavrno« in brez pravega pritiska. Dočim so Selani imeli zlasti v prvi polovici srečanja nekaj lepih priložnosti za zadetek, toda napadalci izpod Košute so izpuščali najlepše priložnosti. Vse to se jim je kasneje maščevalo. Selsko obrambo je zelo dobro vodil Stanko Olip, ki je svoje delo opravil odlično, tudi ostali obrambni igralci so odigrali zadovoljivo tekmo. »Motorja« pa sta bila spet enkrat Nanti Olip in Zdravko Oraže, toda tudi njima ni uspelo pramagati nasprotnikovega vratarja. Prvi polčas se je torej končal brez zadetka, moštvi sta z rezultatom 0:0 zamenjali strani. Po polčasu pa je slika bila popolnoma drugačna. Selani so nekoliko popustili, domačini so prevzeli »krmilo«, imeli so nekaj lepih priložnosti, toda sprva je selski obrambi še uspelo ubraniti oz. uničiti napade domačinov. Toda kmalu je moštvo iz Šentpetra zatreslo mrežo selskega vratar-

ja. Obramba se pri tej akciji ni »vedla« ravno dobro. Po zadetku pa so domačini spet popustili, spet je igrala selska enajsterica, toda vsi trudi so bili zaman. Enajsterici izpod Košute ni uspelo zadeti nasprotnikovega gola, tekma se je končala 1:0 za gostitelja.

DSG Sele zasedajo po petih tekmah 5. mesto na lestvici. Vsekakor je »kruh« v podjunjski skupni bolj trd, kot so si ga nekateri predstavljali.

Postava: Jazbinšek, Pristovnik (N. Dovjak), Čertov, A. Dovjak, St. Olip, P. Olip, Oraže, N. Olip, F. Dovjak, Travnik, Hribernik.

Tekme SAK
na Košatovem
igrišču v Celovcu

v nedeljo, 13. 9. 1981
ob 9. uri SAK — Žrelec šolarji
ob 10.15 SAK — Žrelec mlad.
ob 14.15 SAK 23 — Šmihel 23
ob 16. uri SAK I — Šmihel I

Tekme DSG Sele
na domačem igrišču

V nedeljo, 13. 9. 1981:
DSG Sele 23 — Eitweg 23
ob 14.30
DSG Sele I — Eitweg I
ob 16.30